

สารนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

เล่ม ๕ แผ่นที่ ๖๗ วันเสาร์ เดือนสาม แรมแปดค่ำ ปีชวดสัมฤทธิศก ๑๒๕๐. นำเบอร์ ๖๐๘

สารนิพนธ์

การ ลาศนุ ปลัดมณฑล คือ การ พิมพ์ พระ ไตรปิฎก	หน้า ๖๐๘
พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์	หน้า ๖๑๓
พระราชทานสัญญาบัตร	หน้า ๖๑๓
มาฆบูชา	หน้า ๖๑๔
ข้าราช การ ทวีเมือง เฝ้า ทูล ของ เสด็จ พระ บาท	หน้า ๖๑๔
รองอธิบดีกรมวัง	หน้า ๖๑๔
กำหนดการวันพระสุพรรณบัตร	เฉลิมพระนาม
	หน้า ๖๑๕
ข่าว ทาย	หน้า ๖๑๕
พระราชทานเพลิง	หน้า ๖๑๕

การ ลาศนุ ปลัดมณฑล คือ การ พิมพ์
พระ ไตร ปิฎก

ด้วย พระ บาท สมเด็จ พระ เจ้า อยู่ หัว
ทรง พระ ราช คำ รั้ ะ ทรง ทนุ บำ รุง พระ

พุทธศาสนาได้เจริญวัฒนา ยิ่งขึ้นไป ประ การ ไท
ท่างทั้งหลาย ก็คง แลเห็น ในการ ที่ ทรง บำ เเพญ
พระ ราช กุศล สิ่ง ที่ เป้น ฉา ว วัตถุ ให้ เป้น ภาชน
ริบระอง พระ พุทธ ศาสนา ประ การ • ทั้ง ๑๓๓
ตามบริจาภของประณิตต่าง ๆ ฉา การ ยก ย่อง
โดย สมณศักดิ์ ซึ่ง เป้น สเมียง เป้น กำ ลัง แถ
พระ ภิกษุ สงฆ์ ทั้ง ปวง ผู้ ทรง วิ นัย ษัตติ ญติ ของ
พระ พุทธ เจ้า ให้ คำ รัง อยู่ แล เป้น ผู้ แนะ หน้า สั้
สอน ชาว สยาม ให้ ประ พุติ การ ละ บาป บำ เเพญ
บุญ นั้น ก็ มี เป้น ๑๓๓ ใน ปี หนึ่ง ๆ นั้น ก็ ๑๓๓
ประ การ • การ ที่ ทรง บริจาภ ทั้ง สอง อย่าง นั้น
๑๓๓ ก็ ๑๓๓ พระ ราช ทว รัพย์ เป้น ๑๓๓ เพราะ เหตุ
ด้วย ทรง เลื่อน โส ใน คุณ พระ รัตน ไทโร นี้ ยัด รั้ ทรง
พระ ราช คำ รั้ ที่ ถึง พระ ไทโร บิฎก ซึ่ง เป้น พุทธ ภาสสิค
เป้น ที่ เล่า เรียบ คึก ษา ของ ผู้ ที่ นบ ๑๓๓ พระ พุทธ ศาสนา
นี้ ด้วย เหตุ ๑๓๓ ใด คง ปรากฏ ใน ๑๓๓ พระ ราช
คำ รั้ สแก่ พระ เถร ๑๓๓ เถระ ซึ่ง จะ มี ๑๓๓ ไป ใน หน้า ๑๓๓
๑๓๓ นี้ แล ๑๓๓ เพราะ ๑๓๓ นี้ จึง ๑๓๓ ๑๓๓ ได้ ก็
พิมพ์ พระ ไทโร บิฎก เป้น ๑๓๓ ขร สยาม ๑๓๓ เล่ม สม กุ ได้
๑๓๓ แพร่ ๑๓๓ สีส ๑๓๓ ๑๓๓ ๑๓๓ ๑๓๓ ๑๓๓ ๑๓๓
ได้ ๑๓๓ ๑๓๓ พระ สงฆ์ เถร ๑๓๓ เถระ ที่ ๑๓๓ ๑๓๓ ใน พระ ไทโร

บัญญัติอันมีสมณศักดิ์ ๑๑๐ พระองค์ เป็นผู้ตรวจ
แก้ฉบับพระไตรปิฎกที่ระตูปิมพ์ ไปรกให้พระบรม
วงษานุวงศ์ ข้าราชการฝ่ายคฤหัสถ์เป็นกรรมสันปา
ทิกสภา จัก ทวาร พิมพ์ พระ ไตรปิฎก ได้สำเร็จทันใน
สมัยเมื่อเสด็จดำรงศิริราชสมบัติครบ ๒๕ ปี
จะได้มีการ มหกรรม หลงพระไตรปิฎกนี้ ในมงคล
สมัยนั้น ผู้ซึ่งรับพระบรมราชโองการจักการ
พิมพ์ พระไตรปิฎกฝ่ายคฤหัสถ์ซึ่งเป็นกรรมสันปาทิก
สภานี้ คือ

สมเด็จพระเจ้านั่งช้างฯ เจ้าฟ้าภาณุ
รังษีสว่างวงศ์ กรมพระภาณุพันธุวงษวรเขต
สภานายก

พระเจ้านั่งช้างฯ กรมหมื่นสมมตอมร พันช
พระเจ้านั่งช้างฯ กรมหมื่นดำรงราชานุภาพ
พระเจ้านั่งช้างฯ พระองค์เจ้าศรีเสาวภาวงศ์

หม่อมเจ้าประภากร
พระยาภาณุวงษวรเขตที่เกษมทวีป
พระยาศรีสุนทรโวหาร

ครั้นณวัน ๗ เดือน ๓ แรมค่ำ ๑ บัชวค
สัมฤทธิศก ไปรกให้เชิญเสด็จพระบรมวงษานุวงศ์
ที่ทรงผนวชได้ ดำรง สมณศักดิ์เป็น ประชานสงฆ์
คือ กรมพระปวเรศวริยาลงกรณ์ แล กรมหมื่น
วชิรญาณวโรรส พระองค์เจ้าพระ อมรนิภา
คุณากร กับหม่อมเจ้าที่เป็นพระราชกณะ ทั้งหมื่น
พระราชกณะผู้ใหญ่ มีสมเด็จพระพุทธโฆษา
ทั้งพระราชกณะผู้ใหญ่ ผู้ผู้น้อย ที่มี ประโยคเยผู้
ทรงพระไตรปิฎก กับทั้งพระสงฆ์เปรียญประโยคสูง
จนเปรียญ ๓ ประโยค ทั้งในกรุง แลหัว
เมืองมีจำนวนพระสงฆ์ ๑๑๐ องค์ ประชุม

พร้อมกันในพระอุโบสถ วัดพระ ศิริรัตนศาสดาราม
แล้วพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปประทับ
พร้อมด้วยพระบรมวงษานุวงศ์ ข้าราชการ เล้าใน
นั้น เมื่อทรงเม็งการพระรัตน ไทรยแล้ว ชุรสวรรณ
อักษรกรมพระธาดาถษณ อานประกาศกระแส
พระบรมราชโองการ อาราธนาพระสงฆ์ให้สอย
แก้พระไตรปิฎกซึ่งระตูปิมพ์ ก็จะได้เห็นค้อยไป
ในหน้าหลัง ครั้นเมื่อประกาศยแล้ว พระเจ้า
อยู่หัว เสด็จไป ประทับที่หน้าอาสน์สงฆ์ทรงสแดง
พระราชดำริที่ ด้วยพระองค์เอง แลพระสงฆ์พระ
ราชดำรินี้ ก็เป็นที่ยินดีของพระสงฆ์มาก แล้ว
จึงทรงประเคนเชวคหมัก กับปลาถาแก้พระเจรวาน
เถระทั้งปวงไว้ด้วยพระราชทานทั่วกัน เพื่อจะได้ ใช้
ตรวจแก้ทานฉบับพระไตรปิฎกค้อยไป ทรงประ
เคนเสร็จ แล้ว พระสงฆ์ถวายอติเรก ถวายพระพร
ลาถลยไป พระเจ้าอยู่หัว เสด็จถลยพระที่นั่ง
จักรกริมหาปวสาท

ค้อยไปพระเจรวานเถระผู้ใหญ่ จะได้
แย่งเป็นถอง ๆ มีพระราชกณะเปรียญผู้น้อย
แลพระเปรียญผู้ช่วย

เขวพนักงานค้อยนี้ คือ พระเจ้าบรมวงษณ์เชอ
กรม พระปว เรศว วริยาลงกรณ์ เป็นประ ชาณชยค
ในการที่ จะตรวจการ ตรวจแก้ฉบับพระ ไตร ปิฎก
พระองค์ ๑ พระเจ้านั่งช้างฯ กรมหมื่นวชิรญาณ
วโรรส ๑ สมเด็จพระ พุทธโฆษา ทวีย์ ๑
เช่น รอง อธิบดี จัก ทวาร ทั้ง ปวง ๓ พระองค์
มีแม่ถองใหญ่ ๔ ถอง คือ กรมหมื่นวชิรญาณ
วโรรส เป็นแม่ถอง ตรวจพระ วินัย ปิฎกถอง ๑
ตรวจพระ สุตตันตะปิฎก ๕ ถอง คือ

